

Juhis

riiklikes majapidamistes toimuva viljapuie ja marjapõõsaste loenduse vorm nr. 1 täitmiseks.

1. Üleliiduline viljapuie ja marjapõõsaste loendus toimub NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määruse 15. oktoobrist 1944. a. nr. 1410, ja Eesti NSV RKN määruse 23. juunist 1945. a. nr. 557 alusel.

2. Loenduse teostamine Riigimõisade Peavalitsusele alluvais majandeis, abimajapidamistes ja muudes riiklikes ning kooperatiivide majapidamistes on nende majapidamiste administratsiooni ülesandeks.

3. Loendus toimub kõigis Riigimõisade Peavalitsusele alluvais majandeis, abimajapidamistes ja muudes riiklikes ning kooperatiivide majapidamistes vorm nr. 1 „Viljapuie ja marjapõõsaste loenduse leht riiklikes majapidamistes“ kohaselt.

4. Loendus teostub 1. augustist 1945. a. kuni 1. septembrini 1945. a.

5. Iga riiklik majapidamine (Riigimõisade Peavalitsusele alluvad majandid rahvakomissariaatide abimajapidamised, kooperatiivide majapidamised jne.) saab blanketi vorm nr. 1 neljas eksemplaris. Blanketid annavad välja NSV Liidu Riiklik Plaanikomisjoni Statistika Keskvalitsuse jaoskonna inspektorid.

6. Loenduse blankett Riigimõisade Peavalitsusele alluvais majandeis, abimajapidamistes ja muudes riiklikes ning kooperatiivide majapidamistes täidetakse aluseks võttes viljapuie ja marjapõõsaste arvulist hulka loenduse päeval, majapidamises leiduvate kirjalikkude andmete järele, üksikute liikide, sortide ning vanadusrühmade viisi aianduse eriteadlaste, majapidamise agronomi või nende puudumisel majapidamise administratsiooni poolt selleks eriti määratud töötaja poolt.

7. Kirjalikkude andmete puudumisel kultuuride vanuse ja sortide kohta tehakse need kindlaks majapidamise puuviljanduse eriteadlase poolt ülevaatuse teel looduses, selle puudumisel kutsutakse kohale vastav eriteadlane väljastpoolt (Riigimõisade Peavalitsus, maakonna maaosakond).

8. Andmed viljapuie ja marjapõõsaste ning puukoolide all olevate pindalade kohta märgitakse üles sajandik ha täpsusega (0.01).

9. Pindaladele (ha) üleviimiseks loendatud viljapuie ja marjapõõsaste üht või teist hulka reaistanduste korral, (s. o. juhtudel kui ridades on mitmesuguste eriliikidega etgemist) — kasutada lõpus olevat tabelit, kus näidatud kultuuride erineva reavahe- ja reasistutuse korral viljapuude või marjapõõsaste arv hektarile, ja milles vertikaalsuunas on näidatud mitmesugused kultuuride reavahed ning horisontaalsuunas nende kultuuride mitmesugused vahekaugused reas. Aluseks võttes vahekaugusi leiame horisontaali ja vertikaali ristlemiskohal arvu, mis näitab ühe või teise kultuuri arvestatava hulga 1 hektari kohta.

Üldosa.

10. Blanketi aadress osas on tarvilik jälgida ridade 1, 2, 3 ja 4 täielikku ning õiget täitmist.

11. 5. rida täidetakse majapidamises olemasolevate kirjalikkude andmete alusel, märkides kogupindala kaasaarvatult kõlbmata maa.

12. 6. rida. Märgitakse üles majapidamises olemasolevate kirjalikkude andmete alusel kogu põllu- ja aiamaa, kaasaarvates viljapuuaedade ja marjaistanduste all olevad pindalad.

13. 7. rida. Arvestatakse kõik pindalad, mis on võetud viljapuude või marjaistanduste alla ning on piiretega eraldatud muust maast.

14. 9. rida. Punkt „a“ all näidatakse viljapuu- või marjaia pindala, milline omab kas loodusliku või kunstliku kaitseistanduse. P. „b“ all näidatakse traktoriga ümbertöötamiseks kõlblikud puuvilja ultuuride all olevad pindalad, mille hulka kuuluvad reasistandused mitte alla 2 ha, tasasel või lainjal maal, kuid traktori tööd võimaldava kallakuga. P. „c“ all näidatakse viljapuuaedade pindala, kohane hobutööjõuliseks ümbertöötamiseks, milliste hulka tulevad arvata maatikid kultuuride reasistutusega, tasasel või lainjal maal, kuid traktoriga töötamist mittemõeldavad, küll aga hobutööjõul.

15. 10. rida. 1939/40 ja 1941/42. aasta talvekülmade läbi hävinud viljapuude arv tehakse kindlaks majapidamises olemasolevatel kirjalikel andmeil, — nende puudumisel majapidamise vanemate töötajate suusõnaliste seletuste põhjal. Näidata tuleb hävinud puude hulk täies ulatuses, vaatamata sellele, kas hävinud puude asemele on istutatud noored või mitte, või on aia täieliku hävimise korral ning surnud puude väljajuurimise järele võetud pindala köögivilja- või põldviljakultuuride alla, või püstitatud sellele ehitused, jne.

O s a I

„Viljapuie ja marjapõõsaste arv ja nende all olev pindala“

16. 1. rida a—b. Üldine viljapuude ja marjaistanduste all olev pindala kantakse sisse kas majapidamises olemasolevate kirjalikkude andmete või mõõtmistulemuste alusel (lahter 4), arvestamata pindala, mis on kas puukoolide, emavõi seemnekandjate istanduste all, jättes samuti välja kaitseistanduste, ilupuude ja -põõsaste, pääja kvartalitevaheliste teede, ehituste all oleva ja tühjaltseisva maa, kuid arvestades kvartalites olevaid teid, peent niisutussüsteemi kraavide võrku ja väljalainud viljapuude ja marjapõõsaste kohti.

17. 2. rida. Reasistutusega aedade pindala, kus vahekultuurideks mitmesugused viljapuu või marjapõõsaste liigid (segaistandused) näidatakse ainult lahtris 4 (kokku). Reasistandused, millistes vahe- või aluskultuurina ei esine marjapõõsad või teised viljapuude liigid, ja kus aluskultuuriks on kas köögi- või põldvili — jäävad käesoleval (rida 2) näitamata.

18. 3. rida a—b—c. Üksikute liikide järgi näidatakse loendus päeval aias olemasolev viljapuude arv, kaasaarvutud ka hävinud puude asemel istutatud nooremad. Marjapõõsad arvestatakse ainult real 3-c (lahter 3) nende all oleva pindala järgi, ning seepärast kokkuvõttes (lahter 4) real 3 a—b—c ei arvestata.

19. Marjaistanduste pindala istutuse puhul viljapuude reavahedesse ühes reas (karusmari, sõstar, vaarikas) arvestatakse nende all olev pindala, võttes rea laiuseks 2,5 m. On marjapõõsaste istandus mitmerealine, siis marjapõõsaste all oleva pindala väljaarvestamisel võetakse selle laiuseks istanduse äärmiste ridade vahekaugus (põõsa juurest põõsa juureni) lisades juurde mõlemilt poolt poole reavahe laiuse. Maasikaistanduste pindala arvestatakse välja selle tegelikku pikust ja laiust aluseks võttes.

20. 4. rida. Näidatakse ainult puht kultuursete viljapuude arv, mis kasvab väljaspool eraldatud viljapuuai piire, nagu teede äärtel, kraavi kallastel, põllupeenardel jne. Metsikuid viljapuid 4. real, samuti marjapõõsaid, nagu kogu blankett nr. 1 teisteski jaotustes — ei näidata (väljaarvatud puukoolid).

21. 5. rida. Tühikute suurus viljapuuaedades, mis tekkinud viljapuude hävimise tagajärjel mitmesugustest põhjustest tingitult, määratakse kindlaks nii reas- kui süsteemita istandustes väljalangenud puude äralumemise teel üksikute liikide järgi. Hävinud puud reavahedes arvestusele ei kuulu.

Osa II

„Viljapuuistanduste liigiline ja vanusline koostis“

22. Viljapuude vanadus üksikute liikide järgi tehakse kindlaks majapidamises leiduvate kirjallikkude andmete alusel, nende puudumisel samuti ka puuviljanduse eriteadlase kindlaksmääramise järgi viljapuude ülevaatuse teel looduses või majapidamise vanemate töötajate seletuse põhjal.

23. Osa II 9. lahtris tuleb näidata kõigisse vanadusrühmadesse kuuluvate puude arv, millised on jõudnud kandeikka, olenemata sellest, kas viljapuud kannavad käesoleval aastal või mitte.

24. Kõigi vanusrühmade seemikviljaliste üldarv (lahter 8) peab olema võrdne osa I, lahter 1. rida 3. ja 4. summale.

25. Kõigi vanusrühmade kiviviljaliste üldarv (lahter 8) peab olema võrdne osa I, lahter 2. rea 3. ja 4. summale.

Osa III

„Puuviljaistanduste sordiline koostis“

26. Näidatakse ainult blanketil trükitud sortide hulk. Trükitud sordinimetustele mittevastavad — näidatakse real „muud sordid“.

27. Sordiline koostis (nagu viljapuude vanaduski) kantakse sisse majapidamises olemasolevate kirjallikkude andmete alusel, samuti aga puuviljanduse eriteadlase (või antud majapidamise esindaja) määramise põhjal, mis sünnib viljapuude ülevaatuse teel looduses.

28. Üksikõik millise liigi (näit. õunapuu) üksikutesse sortidesse kuuluvate puude üldarv peab olema võrdne sama liigi üksikutesse vanusrühmadesse kuuluvate puude üldarvuga osa II 8-das lahtris.

Osa IV

„Marjaistanduste koostis kultuuride järgi“

29. Marjapõõsaste loendus kultuuride järgi toimub eraldatud aedades, nii viljapuu ridade vahele istutuse kui ka omaette kasvukohtadele rajatud istandustes. Karusmarja- ja sõstrakultuurid loendatakse nii nende all oleva pindala kui ka põõsaste arvulise hulga järgi. Maasikad, vaarikad ja muud marja-kultuurid — ainult nende all oleva pindala järgi hektarites.

30. Marjakultuuride all olev kogupindala. Osa IV peab olema võrdne osa I 3. lahtris ridade 1. (a+b) ja 3-c summale.

Osa V

„Viljapuu- ja marjapõõsaste koolid“

31. Andmed viljapuukoolide kohta kantakse sisse majapidamises olemasolevate kirjallikkude andmete alusel või kui need puuduvad, siis pindala mõõtmise ja puukoolis olemasoleva materjali ülelumemise teel.

32. Paljunduspõllul toimub loendus selle pindala suuruse ja selle leiduva paljundusmaterjali arvulise hulga järgi üksikute liikide viisi. Sejuures arvestatakse ühtlasi vegetatiivsel teel paljundatavate (pistokste jne.) liikide all olev pindala ja sellel leiduva taimematerjali arvuline hulk.

33. Seemnekandjate emaiistanduste suhtes loendatakse nende all olev pindala hektarites ja sellel leiduv viljapuude arvuline hulk, millised on määratud seemnete saamiseks.

34. Vääristus- ja paljundusmaterjali saamiseks määratud emaiistandustes loendatakse viljapuude ja marjapõõsaste all oleva pindala suurus ning sellel kasvav viljapuude ning marjapõõsaste hulk, millised on eriti määratud vääristus- ja pistokste saamiseks.

35. 4-jas eksemplaris täidetud blankettidest esitatakse 2 eks. 1. septembril 1945. a. jaoskonna inspektorile, 1 eks. oma trustile (kombinaadile) või rahvakomissariaadile kuuluvuse kohaselt ning 1 eks. jääb majapidamise toimikusse.

36. Tabel viljapuu ja marjakultuuride arvulise hulga väljaarvestamiseks ha-l erivahekaugustega reas ja ridade vahel.

Ridade vahekaugu- sed meetrites	V a h e k a u g u s e d r e a s m e e t r i t e s																
	1,0	1,25	1,50	1,75	2,0	2,25	2,50	3,0	4,0	5,0	6,0	7,0	8,0	9,0	10,0	11,0	12,0
1,0	10000	8000	6667	5714	5000	4444	4000	3333	2500	2000	1667	1429	1250	1111	1000	909	833
1,25	8000	6410	5333	4571	4000	3556	3200	2667	2000	1600	1333	1143	1000	889	800	727	667
1,50	6667	5333	4444	3810	3333	2963	2667	2222	1667	1333	1111	952	833	741	667	606	556
1,75	5714	4571	3810	3265	2857	2540	2286	1905	1429	1143	952	816	714	635	571	519	476
2,0	5000	4000	3333	2857	2500	2222	2000	1667	1250	1000	833	714	625	556	500	455	417
2,25	4444	3556	2963	2540	2222	1975	1778	1481	1111	889	741	635	556	494	444	404	370
2,50	4000	3230	2667	2286	2000	1778	1600	1333	1000	800	667	571	500	444	400	364	333
3,0	3333	2667	2222	1905	1667	1481	1333	1111	833	667	556	476	417	370	333	303	278
4,0	2500	2000	1667	1429	1250	1111	1000	833	625	500	417	357	313	278	250	227	208
5,0	2000	1600	1333	1143	1000	889	800	667	500	400	333	286	250	222	200	182	167
6,0	1667	1333	1111	952	833	741	667	556	417	333	278	238	208	185	167	152	139
7,0	1429	1143	952	816	714	635	571	476	357	286	238	204	179	159	143	130	119
8,0	1250	1000	833	714	625	556	500	417	313	250	208	179	156	139	125	114	104
9,0	1111	889	741	635	556	494	444	370	278	222	185	159	139	123	111	101	93
10,0	1000	800	667	571	500	444	400	333	250	200	167	143	125	111	100	91	83
11,0	909	727	606	519	455	404	364	303	227	182	152	130	114	101	91	83	76
12,0	833	667	556	476	417	370	333	278	208	167	139	119	104	93	83	76	69

17. 2. rida. Reasistutusega aedade pindala, kus vahekultuurideks mitmesugused viljapuu või marjapõõsaste liigid (segaistandused) näidatakse ainult lahtris 4 (kokku). Reasistandused, millistes vahe- või aluskultuurina ei esine marjapõõsad või teised viljapuude liigid, ja kus aluskultuuriks on kas köögi- või põldvili — jäävad käesoleval (rida 2) näitamata.

18. 3. rida a—b—c. Üksikute liikide järgi näidatakse loenduse päeval aias olemasolev viljapuude arv, kaasaarvutud ka hävinud puude asemele istutatud nooremad. Marjapõõsad arvestatakse ainult real 3-c (lahter 3) nende all oleva pindala järgi, ning seepärast kokkuvõttes (lahter 4) real 3 a—b—c ei arvestata.

19. Marjaistanduste pindala istutuse puhul viljapuude reavahedesse ühes reas (karumari, sõstar, vaarikas) arvestatakse nende all olev pindala, võttes rea laiuseks 2,5 m. On marjapõõsaste istandus mitmerealine, siis marjapõõsaste all oleva pindala väljaarvestamisel võetakse selle laiuseks istanduse äärmiste ridade vahekaugus (põõsa juurest põõsa juureni) lisades juurde mõlemilt poolt poole reavahe laiuse. Maasikaistanduste pindala arvestatakse välja selle tegelikku pikust ja laiust aluseks võttes.

20. 4. rida. Näidatakse ainult puht kultuursete viljapuude arv, mis kasvab väljaspool eraldatud viljapuuaias piire, nagu teede äärel, kraavi kallastel, põllupeenardel jne. Metsikuid viljapuid 4. real, samuti marjapõõsaid, nagu kogu blankett nr. 1 teisteski jaotustes — ei näidata (väljaarvatud puukoolid).

21. 5. rida. Tühikute suurus viljapuuaiades, mis tekkinud viljapuude hävimise tagajärjel mitmesugustest põhjustest tingitult, määratakse kindlaks nii reas- kui süsteemita istandustes väljalangenud puude äralumemise teel üksikute liikide järgi. Hävinud puud reavahedesse arvestusele ei kuulu.

Osa II

„Viljapuuistanduste liigiline ja vanusline koostis“

22. Viljapuude vanadus üksikute liikide järgi tehakse kindlaks majapidamises leiduvate kirjallikkude andmete alusel, nende puudumisel samuti ka puuviljanduse eriteadlase kindlaksmääramise järgi viljapuude ülevaatusel teel looduses või majapidamise vanemate töötajate seletuse põhjal.

23. Osa II 9. lahtris tuleb näidata kõigisse vanadusrühmadesse kuuluvate puude arv, millised on jõudnud kandeikka, olenemata sellest, kas viljapuud kannavad käesoleval aastal või mitte.

24. Kõigi vanusrühmade seemikviljaliste üldarv (lahter 8) peab olema võrdne osa I, lahter 1. rida 3. ja 4. summale.

25. Kõigi vanusrühmade kiviviljaliste üldarv (lahter 8) peab olema võrdne osa I, lahter 2. rea 3. ja 4. summale.

Osa III

„Puuviljaistanduste sordiline koostis“

26. Näidatakse ainult blanketil trükitud sortide hulk. Trükitud sordinimetustele mittevastavad — näidatakse real „muud sordid“.

27. Sordiline koostis (nagu viljapuude vanaduski) kantakse sisse majapidamises olemasolevate kirjallikkude andmete alusel, samuti aga puuviljanduse eriteadlase (või antud majapidamise esindaja) määramise põhjal, mis sünnib viljapuude ülevaatusel teel looduses.

28. Üksikõik millise liigi (näit. õunapuu) üksikutesse sortidesse kuuluvate puude üldarv peab olema võrdne sama liigi üksikutesse vanusrühmadesse kuuluvate puude üldarvuga osa II 8-das lahtris.

Osa IV

„Marjaistanduste koostis kultuuride järgi“

29. Marjapõõsaste loendus kultuuride järgi toimub eraldatud aedades, nii viljapuu ridade vahele istutuse kui ka omaette kasvukohtadele rajatud istandustes. Karusmarja- ja sõstrakultuurid loendatakse nii nende all oleva pindala kui ka põõsaste arvulise hulga järgi. Maasikad, vaarikad ja muud marja-kultuurid — ainult nende all oleva pindala järgi hektarites.

30. Marjakultuuride all olev kogupindala. Osa IV peab olema võrdne osa I 3. lahtris ridade 1. (a+b) ja 3-c summale.

Osa V

„Viljapuu- ja marjapõõsaste koolid“

31. Andmed viljapuukoolide kohta kantakse sisse majapidamises olemasolevate kirjallikkude andmete alusel või kui need puuduvad, siis pindala mõõtmise ja puukoolis olemasoleva materjali ülelumemise teel.

32. Paljunduspõllul toimub loendus selle pindala suuruse ja sellele leiduva paljundusmaterjali arvulise hulga järgi üksikute liikide viisi. Seejuures arvestatakse ühtlasi vegetatiivsel teel paljundatavate (pistokste jne.) liikide all olev pindala ja sellele leiduva taimematerjali arvuline hulk.

33. Seemnekandjate emaistanduste suhtes loendatakse nende all olev pindala hektarites ja sellele leiduv viljapuude arvuline hulk, millised on määratud seemnete saamiseks.

34. Vääristus- ja paljundusmaterjali saamiseks määratud emaistandustes loendatakse viljapuude ja marjapõõsaste all oleva pindala suurus ning sellel kasvav viljapuude ning marjapõõsaste hulk, millised on eriti määratud vääristus- ja pistokste saamiseks.

35. 4-jas eksemplaris täidetud blankettidest esitatakse 2 eks. 1. septembril 1945. a. jaoskonna inspektorile, 1 eks. oma trustile (kombinaadile) või rahvakomissariaadile kuuluvuse kohaselt ning 1 eks. jääb majapidamise toimikusse.

36. Tabel viljapuu ja marjakultuuride arvulise hulga väljaarvestamiseks ha-l erivahekaugustega reas ja ridade vahel.

Ridade vahekaugused meetrites	Vahekaugused reas meetrites																
	1,0	1,25	1,50	1,75	2,0	2,25	2,50	3,0	4,0	5,0	6,0	7,0	8,0	9,0	10,0	11,0	12,0
1,0	10000	8000	6667	5714	5000	4444	4000	3333	2500	2000	1667	1429	1250	1111	1000	909	833
1,25	8000	6410	5333	4444	4000	3556	3200	2667	2000	1600	1333	1143	1000	889	800	727	667
1,50	6667	5333	4444	3810	3333	2963	2667	2222	1667	1333	1111	952	833	741	667	606	556
1,75	5714	4571	3810	3265	2857	2540	2286	1905	1429	1143	952	816	714	635	571	519	476
2,0	5000	4000	3333	2857	2500	2222	2000	1667	1250	1000	833	714	625	556	500	455	417
2,25	4444	3556	2963	2540	2222	1975	1778	1481	1111	889	741	635	556	494	444	404	370
2,50	4000	3200	2667	2286	2000	1778	1600	1333	1000	800	667	571	500	444	400	364	333
3,0	3333	2667	2222	1905	1667	1481	1333	1111	833	667	556	476	417	370	333	303	278
4,0	2500	2000	1667	1429	1250	1111	1000	833	625	500	417	357	313	278	250	227	208
5,0	2000	1600	1333	1143	1000	889	800	667	500	400	333	286	250	222	200	182	167
6,0	1667	1333	1111	952	833	741	667	556	417	333	278	238	208	185	167	152	139
7,0	1429	1143	952	816	714	635	571	476	357	286	238	204	179	159	143	130	119
8,0	1250	1000	833	714	625	556	500	417	313	250	208	179	156	139	125	114	104
9,0	1111	889	741	635	556	494	444	370	278	222	185	159	139	123	111	101	93
10,0	1000	800	667	571	500	444	400	333	250	200	167	143	125	111	100	91	83
11,0	909	727	606	519	455	404	364	303	227	182	152	130	114	101	91	83	76
12,0	833	667	556	476	417	370	333	278	208	167	139	119	104	93	83	76	69

Указания к заполнению бланка (Ф № 1) переписи плодовых и
ягодных насаждений в государственных хозяйствах.
На эстонском языке.

Trükikoda „Ühiselu“, Tallinn. Т. 1245. MB-03232. 30. VI 1945.
Tiraaž 1300.